

Lag om verkställighet av sluten ungdomsvård;

SFS 1998:603

Utkom från trycket
den 24 juni 1998

utfärdad den 11 juni 1998.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Allmänna bestämmelser

1 § Denna lag avser verkställighet av sluten ungdomsvård enligt 31 kap. 1 a § brottsbalken. Verkställigheten av sluten ungdomsvård skall ske vid sådana särskilda ungdomshem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

2 § Verkställigheten av sluten ungdomsvård skall utformas så att den dömdes anpassning i samhället främjas och att de skadliga följderna av frihetsberövandet motverkas.

3 § Statens institutionsstyrelse ansvarar för verkställigheten. Verkställigheten skall planläggas och genomföras i nära samarbete med socialnämnden i den dömdes hemort.

Intagning m.m.

4 § Verkställigheten inleds genom att den dömda tas in i ett sådant särskilt ungdomshem som avses i 1 §.

5 § Verkställigheten får inledas om den dömda inte inom föreskriven tid har överklagat domen när det gäller påföljden. Detta gäller även om åklagare eller målsägande har överklagat domen.

6 § Verkställigheten får inledas omedelbart, om den dömda före överklagandetidens utgång förklarar att han avstår från att överklaga domen när det gäller påföljden och medger att påföljden får verkställas (nöjdförklaring).

Nöjdförklaring får lämnas inför

1. chefen för häktet, av den som är häktad,

¹ Prop. 1997/98:96, bet. 1997/98:JuU21, rskr. 1997/98:275.

SFS 1998:603

2. den som förestår vården vid ett särskilt ungdomshem, av den som är intagen i ett sådant hem,

3. en polismyndighet.

Nöjdförklaring enligt andra stycket 1 eller 2 får lämnas även inför en annan tjänsteman vid ett häkte eller ett särskilt ungdomshem som har förordnats att ta emot en sådan förklaring.

En tjänsteman som avses i andra stycket 1 eller 2 eller tredje stycket skall så snart det kan ske upplysa den dömden om att han har rätt att lämna en sådan förklaring samt om när och hur det kan ske. En sådan tjänsteman är vidare skyldig att den dag, då nöjdförklaring först kan lämnas, fråga om den dömden vill lämna en sådan förklaring.

7 § När nöjdförklaring lämnas skall ett vittne närvara. Den som har tagit emot förklaringen skall göra en anteckning om det på domen eller på rättens bevis om målets utgång, såvitt rör den dömden (domsbevis). Anteckningen skall undertecknas av mottagaren, den dömden och vittnet.

8 § En nöjdförklaring gäller endast om den dömden har haft betänketid till andra dagen efter den dag då domen avkunnades för honom vid rätten eller på annat sätt delgavs honom och om den som skall ta emot förklaringen har tillgång till domen eller domsbevis. Den dömden skall ges tillfälle att under betänketiden samråda med sin försvarare.

En nöjdförklaring som har lämnats enligt denna lag får inte tas tillbaka. Har den dömden överklagat domen när det gäller påföljden, skall överklagandet anses återkallat genom nöjdförklaringen.

Lämnar den dömden nöjdförklaring inför en sådan tjänsteman som avses i 6 § andra stycket 1 eller 2 eller tredje stycket, skall denne omedelbart se till att domen verkställs. Lämnar den dömden nöjdförklaring inför en polismyndighet, skall den som tar emot förklaringen se till att den dömden förpassas till det särskilda ungdomshem där verkställigheten skall ske.

9 § När domen får verkställas skall Statens institutionsstyrelse förelägga den dömden att senast en viss dag inställa sig vid det särskilda ungdomshem som styrelsen bestämmer. Statens institutionsstyrelse skall se till att intagning sker så snart som möjligt efter det att domen får verkställas.

Om den dömden inte rättar sig efter eller inte kan nås av ett föreläggande enligt första stycket, skall polismyndigheten i den ort där han vistas på begäran av Statens institutionsstyrelse förpassa honom till hemmet.

Den dömden får i väntan på förpassning förvaras i häkte eller i polisarrest, om det är nödvändigt för att förpassningen skall kunna genomföras.

10 § Är den dömden, när domen får verkställas, häktad eller intagen på ett särskilt ungdomshem med stöd av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, skall häktet eller det särskilda ungdomshemmet omedelbart se till att domen verkställs och att den dömden omedelbart förpassas till det särskilda ungdomshem som Statens institutionsstyrelse bestämmer.

11 § I fråga om beräkning av den tid som verkställigheten skall pågå, skall 19, 21–23 och 25 §§ lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. tillämpas på motsvarande sätt.

Så snart domen på sluten ungdomsvård har börjat verkställas, skall Statens institutionsstyrelse fastställa dagen för verkställighetens slut. Styrelsen skall fastställa en ny sådan slutdag om omständigheterna ger anledning till det.

Genomförande av verkställigheten

12 § Den dömda skall ges nödvändig vård och behandling och ges tillfälle till utbildning, aktiviteter, förströelse, fysisk träning och vistelse utomhus.

13 § Den dömda får hindras att lämna det särskilda ungdomshemmet och i övrigt underkastas den begränsning av rörelsefriheten som är nödvändig för att verkställigheten skall kunna genomföras. Den dömdes rörelsefrihet får också inskränkas, när det behövs av hänsyn till andra intagnas eller personalens säkerhet.

14 § Verkställigheten skall inledas på en låsbar enhet. Så snart förhållandena medger det, skall den dömda ges möjlighet till vistelse under öppnare former.

Frågan om den dömda kan ges möjlighet till vistelse under öppnare former skall prövas fortlöpande, dock minst en gång varannan månad.

15 § Vad som sägs i 16, 17, 19 och 20 §§ lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga skall gälla även för den som är föremål för verkställighet av sluten ungdomsvård.

16 § Den dömda har rätt att ringa och ta emot telefonsamtal och ta emot besök i den utsträckning det lämpligen kan ske. Den dömda får dock förvägras telefonsamtal och besök, om det kan äventyra säkerheten vid det särskilda ungdomshemmet eller kan motverka hans anpassning i samhället eller annars vara till skada för honom eller någon annan.

17 § Om det är särskilt påkallat av att den dömda uppträder våldsamt eller är så påverkad av berusningsmedel att han inte kan hållas till ordningen, får han hållas avskild från de övriga vid hemmet under förutsättning att han står under fortlöpande uppsikt av personalen. Han får dock inte hållas i sådan avskildhet längre tid än som är absolut nödvändigt och inte i något fall under längre tid än 24 timmar i följd.

18 § Den dömda skall tillåtas att vistas utanför det särskilda ungdomshemmet i den utsträckning som kravet på samhällsskydd medger, om det bedöms lämpligt för att främja hans anpassning i samhället eller det annars finns särskilda skäl. Därvid skall de villkor ställas som kan anses nödvändiga.

Tid för vistelse utanför det särskilda ungdomshemmet enligt första stycket skall räknas in i verkställighetstiden.

Bestämmelser om hälso- och sjukvård

19 § Om den dömda behöver hälso- och sjukvård, skall han vårdas enligt de anvisningar som ges av läkare. Kan nödvändig undersökning och behandling inte lämpligen genomföras vid det särskilda ungdomshemmet, bör den allmänna sjukvården anlitas. Om det behövs, får den dömda föras över till ett allmänt sjukhus. Får någon som tillhör hälso- och sjukvårdspersonalen och är verksam vid ett särskilt ungdomshem kännedom om att den dömda har en sådan smittsam sjukdom som enligt smittskyddslagen (1988:1472) utgör en samhällsfarlig sjukdom, skall den som förestår vården vid hemmet underrättas, om det inte står klart att det inte finns risk för smittspridning. Föreskrifter om psykiatrisk tvångsvård ges i lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

Om det finns anledning till det, skall den som enligt första stycket vistas utanför det särskilda ungdomshemmet stå under bevakning eller vara underkastad särskilda föreskrifter. Tiden för sådan vistelse skall räknas in i verkställighetstiden.

I fråga om behandlingen av den som har förts över till en sådan sjukvårdsinrättning som avses i 6 § första stycket andra meningen i lagen om rättspsykiatrisk vård för frivillig psykiatrisk vård, tillämpas föreskrifterna i 18–24 §§ i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård samt bestämmelsen i 8 § andra stycket i lagen om rättspsykiatrisk vård om befogenhet för Statens institutionsstyrelse att besluta om särskilda restriktioner.

Polishandräckning

20 § Polismyndigheten skall på begäran av den som förestår vården vid ett särskilt ungdomshem lämna biträde för att söka efter och hämta tillbaka den som dömts till sluten ungdomsvård om den dömda avvikit eller för att ombesörja förflyttning av honom.

Underrättelse till målsägande

21 § Om den dömda undergår sluten ungdomsvård för ett brott som har riktat sig mot någons liv, hälsa, frihet eller frid, skall målsäganden tillfrågas om han eller hon vill bli underrättad om vid vilket särskilt ungdomshem den dömda befinner sig samt om han förflyttas, vistas utanför det särskilda ungdomshemmet eller rymmer.

Underrättelse om en planerad vistelse utanför det särskilda ungdomshemmet behöver inte lämnas, när en underrättelse på grund av beslutad bevakning eller andra förhållanden framstår som uppenbart obehövlig. Detsamma gäller när en underrättelse på goda grunder kan antas allvarligt äventyra den dömdes egen säkerhet.

Underrättelse till målsägande skall lämnas så tidigt som möjligt och utformas på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

Övriga bestämmelser

SFS 1998:603

22 § Beslut enligt denna lag fattas av Statens institutionsstyrelse. I frågor som avses i 14 och 18 §§ skall samråd ske med socialnämnden i den dömdes hemort om det inte är uppenbart obehövt.

Beslut i frågor enligt denna lag gäller omedelbart, om inte något annat förordnas.

23 § Beslut av Statens institutionsstyrelse enligt denna lag i särskilda fall får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

LAILA FREIVALDS
(Justitiedepartementet)

